

- **Leerplichtwet**
- **§ 1. Algemene bepalingen**
- **Artikel 1. Begripsbepalingen**

Deze wet verstaat onder:

- a. "Onze minister": Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, tenzij uitdrukkelijk anders bepaald;
- b. "school":
 - 1. een openbare of een uit de openbare kas bekostigde bijzondere basisschool, speciale school voor basisonderwijs, school voor speciaal onderwijs, voortgezet speciaal onderwijs, speciaal en voortgezet speciaal onderwijs of dagschool voor voortgezet onderwijs, dan wel een openbare of een uit de openbare kas bekostigde bijzondere instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs;
 - 2. een ingevolge [artikel 56 van de Wet op het voortgezet onderwijs](#) aangewezen bijzondere dagschool voor voortgezet onderwijs;
 - 3. een andere dagschool die wat de inrichting van het onderwijs betreft, overeenkomt met de criteria, bedoeld in [artikel 1a1](#), en wat de bevoegdheden van de leraren betreft, overeenkomt met een of meer van de onder 1 bedoelde scholen;
 - 4. een andere krachtens [artikel 1a, eerste lid](#), voor de toepassing van deze wet als school aangewezen onderwijsinstelling;
- c. «instelling»:
 - 1. instelling als bedoeld in [artikel 1.1.1, onderdeel b, van de Wet educatie en beroepsonderwijs](#);
 - 2. beroepsopleiding ten aanzien waarvan toepassing is gegeven aan [artikel 1.4.1, eerste lid, van de Wet educatie en beroepsonderwijs](#);
- d. "hoofd":
 - 1. hij die met de leiding van de school is belast;
 - 2. hij die met de leiding van de instelling is belast;
- e. "de ambtenaar": de ambtenaar, bedoeld in [artikel 16](#);
- f. "startkwalificatie": een diploma van een opleiding als bedoeld in [artikel 7.2.2, eerste lid onder b tot en met e, van de Wet educatie en beroepsonderwijs](#) of een diploma hoger algemeen voortgezet onderwijs of voorbereidend wetenschappelijk onderwijs als bedoeld in [artikel 7](#) onderscheidenlijk [8 van de Wet op het voortgezet onderwijs](#);
- g. persoonsgebonden nummer: persoonsgebonden nummer als bedoeld in [artikel 1 van de Wet op het onderwijstoezicht](#);
- h. meldingsregister relatief verzuim: meldingsregister relatief verzuim als bedoeld in [artikel 24h van de Wet op het onderwijstoezicht](#).
- **Artikel 1a. Aanwijzing scholen**
 - 1. Bij ministeriële regeling dan wel bij beschikking van Onze minister kunnen onderwijsinstellingen dan wel groepen daarvan worden aangewezen als school als bedoeld in [artikel 1, onderdeel b, subonderdeel 4](#). Aan de aanwijzing kunnen voorwaarden worden verbonden.
 - 2. Onze minister kan de aanwijzing intrekken indien het hoofd of het personeel van de school in strijd handelt met [artikel 5:20 van de Algemene wet bestuursrecht](#).
- **Artikel 1a1. Scholen als bedoeld in [artikel 1, onderdeel b, subonderdeel 3](#)**

- 1. Onverminderd [titel I van de Wet op het primair onderwijs](#) en [titel I van de Wet op het voortgezet onderwijs](#), moet een school als bedoeld in [artikel 1, onderdeel b, subonderdeel 3](#),
 - a. wat de inrichting van het basisonderwijs betreft, voldoen aan de criteria, bedoeld in de [artikelen 8, eerste, tweede, derde, vierde, zevende lid onderdeel a, achtste en negende lid, 9 en 10, eerste volzin, van de Wet op het primair onderwijs](#), en tevens heeft de school een schoolplan dat ten minste een beschrijving bevat van het beleid inzake het onderwijs, bedoeld in [artikel 8, derde lid, van genoemde wet](#);
 - b. wat de inrichting van het voortgezet onderwijs betreft, voldoen aan de criteria, bedoeld in de [artikelen 6a en 23a, eerste volzin van de Wet op het voortgezet onderwijs](#), en tevens heeft de school een schoolplan dat ten minste een beschrijving bevat van het beleid inzake het onderwijs, bedoeld in [artikel 17 van genoemde wet](#) en besteedt het onderwijs binnen de eerste twee leerjaren van het voortgezet onderwijs aantoonbaar aandacht aan de kerndoelen, bedoeld in [artikel 11b van genoemde wet](#), en aansluitend aan de kerndoelen als onderwijsprogramma voor de eerste twee leerjaren, stelt het onderwijs de leerlingen aantoonbaar in staat om hun onderwijsloopbaan voort te zetten in het vervolgonderwijs op een niveau dat van de leerling verwacht mag worden.
- 2. Burgemeester en wethouders volgen bij hun oordeel of een onderwijsvoorziening een school is als bedoeld in [artikel 1, onderdeel b, subonderdeel 3](#), een door de inspectie van het onderwijs ter zake gegeven advies.
- 3. Indien Onze Minister naar aanleiding van een melding als bedoeld in [artikel 14 van de Wet op het onderwijstoezicht](#), aan burgemeester en wethouders van de gemeente waarin de school is gevestigd adviseert dat de school niet langer voldoet aan de criteria die gelden voor een school als bedoeld in [artikel 1, onderdeel b, subonderdeel 3](#), dan volgen burgemeester en wethouders dit advies en oordeelt dat de school niet langer een school is als bedoeld in [artikel 1, onderdeel b, subonderdeel 3](#).
- 4. Indien het advies, bedoeld in het derde lid daartoe aanleiding geeft, stellen burgemeester en wethouders de ouders van de leerlingen van de onderwijsvoorziening binnen 7 dagen schriftelijk op de hoogte van het feit dat de onderwijsvoorziening niet langer een school is als bedoeld in [artikel 1, onderdeel b, subonderdeel 3](#), of verzekert hij er zich van dat de onderwijsvoorziening de ouders daarvan schriftelijk op de hoogte heeft gesteld.

- **Artikel 1b. Meerderjarige jongeren**

Indien een leerplichtige jongere of een jongere die kwalificatieplichtig is meerderjarig is rusten de verplichtingen en bevoegdheden die in deze wet zijn toebedeeld aan de in [artikel 2, eerste lid](#), bedoelde personen op de jongere zelf.

- **Artikel 1c [Vervallen per 25-03-2009]**

- **Artikel 1d. Maatregelen**

- 1. Indien de kwaliteit van het niet uit 's Rijks kas bekostigde onderwijs ernstig of langdurig tekortschiet, kan Onze minister op verzoek van het hoofd van een

school of instelling of uit eigen beweging in overeenstemming met het hoofd maatregelen treffen.

- 2. Tot de maatregelen, bedoeld in het eerste lid, behoort de mogelijkheid het hoofd van een school of instelling te laten bijstaan door een extern deskundige. Ook kunnen onder voorwaarden extra financiële middelen aan de school of instelling ter beschikking worden gesteld.

- **§ 2. Leerplicht**

- **Artikel 2. Verantwoordelijke personen**

- 1. Degene die het gezag over een jongere uitoefent, en degene die zich met de feitelijke verzorging van een jongere heeft belast, zijn verplicht overeenkomstig de bepalingen van deze wet te zorgen, dat de jongere als leerling van een school staat ingeschreven en deze school na inschrijving geregeld bezoekt. Bij de inschrijving wordt een van overheidswege verstrekt document of een bewijs van uitschrijving van een andere school overgelegd waarop de gegevens van de jongere betreffende zijn geslachtsnaam, voorletters, geboortedatum, geslacht en burgerservicenummer of bij gebreke daarvan zo mogelijk zijn onderwijsnummer zijn vermeld. Indien de in de eerste volzin bedoelde personen bij de inschrijving aannemelijk hebben gemaakt dat zij geen burgerservicenummer of onderwijsnummer van de jongere kunnen overleggen, leggen zij het burgerservicenummer of onderwijsnummer van de jongere over aan de school zodra zij daarvan kennis hebben verkregen.
- 2. De in het eerste lid bedoelde verplichtingen gelden niet voor zover de daarin bedoelde personen kunnen aantonen dat zij daarvoor niet verantwoordelijk kunnen worden geacht.
- 3. De jongere die de leeftijd van 12 jaren heeft bereikt, is verplicht overeenkomstig de bepalingen van deze wet de school waaraan hij als leerling staat ingeschreven, geregeld te bezoeken, onverminderd het bepaalde in het eerste lid.
- 4. Tot het tijdstip, bedoeld in [artikel XIa, eerste, tweede, onderscheidenlijk derde lid, van de wet van 6 december 2001 tot wijziging van enkele onderwijswetten in verband met de invoering van persoonsgebonden nummers in het onderwijs](#) (Stb. 681), kan, in afwijking van de tweede volzin van het eerste lid, inschrijving van een jongere als leerling van een school plaatsvinden zonder overlegging van het onderwijsnummer en, indien de in het eerste lid bedoelde personen aannemelijk maken dat zij geen burgerservicenummer van de jongere kunnen overleggen, eveneens zonder overlegging van het burgerservicenummer. Tot dat tijdstip is de derde volzin van het eerste lid uitsluitend van toepassing met betrekking tot het burgerservicenummer.
- 5. Het eerste lid, tweede en derde volzin, en het vierde lid zijn ten aanzien van scholen als bedoeld in de [Wet op het primair onderwijs](#), de [Wet op de expertisecentra](#) en de [Wet op het voortgezet onderwijs](#) van toepassing met ingang van het tijdstip van inwerkingtreding van [artikel I](#), [artikel II](#), onderscheidenlijk [artikel III, van de wet van 6 december 2001 tot wijziging van enkele onderwijswetten in verband met de invoering van persoonsgebonden nummers in het onderwijs](#) (Stb. 681).

- **Artikel 3. Begin en einde van de verplichting tot inschrijving**

- 1. De verplichting om te zorgen, dat een jongere als leerling van een school staat ingeschreven, begint op de eerste schooldag van de maand volgende op die waarin de jongere de leeftijd van vijf jaar bereikt, en eindigt:

- a. aan het einde van het schooljaar na afloop waarvan de jongere ten minste twaalf volledige schooljaren een of meer scholen heeft bezocht;
 - b. aan het einde van het schooljaar waarin de jongere de leeftijd van zestien jaar heeft bereikt.
 - 2. Een jongere die een basisschool in minder dan acht schooljaren heeft doorlopen, wordt voor de toepassing van het eerste lid onder a geacht reeds acht schooljaren een school te hebben bezocht.
- **Artikel 3a. Vervangende leerplicht**
 - 1. Indien het betreft een jongere die tenminste de leeftijd van 14 jaar heeft bereikt en waarvan naar hun oordeel is komen vast te staan, dat hij niet geschikt is volledig dagonderwijs aan een school te volgen, kunnen burgemeester en wethouders van de gemeente waar de jongere als ingezetene in de basisadministratie persoonsgegevens is ingeschreven, op verzoek van de in [artikel 2, eerste lid](#), bedoelde personen, in overeenstemming met het bevoegd gezag van de school, toestaan dat gedurende een bepaald schooljaar, voor zover nodig, in afwijking van het bepaalde in de [artikelen 11a, tweede lid, 11c, 11d en 11e van de Wet op het voortgezet onderwijs](#) de jongere aan de school een programma volgt, dat naast algemeen vormend onderwijs en op het beroep gericht onderwijs tevens praktijktijd bevat, bestaande uit arbeid van lichte aard, te verrichten naast en in samenhang met het onderwijs.
 - 2. Het verzoek, bedoeld in het eerste lid, gaat vergezeld van een plan van aanpak dat voorziet in een begeleidingsprogramma ten behoeve van de jongere dat is opgesteld door de school en dat tenminste bevat een beschrijving van de onderwijsdoelen en van de praktijktijd.
 - 3. Alvorens burgemeester en wethouders besluiten op het verzoek, bedoeld in het eerste lid, horen burgemeester en wethouders in elk geval:
 - a. degene die het verzoek heeft ingediend en de jongere zelf, en
 - b. het hoofd van de school waar de jongere staat ingeschreven.
 - 4. Burgemeester en wethouders besluiten binnen 4 weken na ontvangst van het verzoek, bedoeld in het eerste lid, en zenden binnen 2 weken na het nemen van het besluit daarvan afschrift aan de in [artikel 2, eerste lid](#), bedoelde personen.
 - 5. Indien de jongere nog steeds niet geschikt is volledig dagonderwijs als bedoeld in het eerste lid aan een school te volgen, kunnen de in [artikel 2, eerste lid](#), bedoelde personen burgemeester en wethouders ten minste acht weken voor het verstrijken van de periode waarvoor toestemming is verleend, verzoeken de toestemming voor het daaropvolgend schooljaar te verlengen. Het verzoek gaat vergezeld van een verklaring van het hoofd van de school waar de jongere staat ingeschreven, waarin een overzicht is gegeven van de wijze waarop uitvoering is gegeven aan het programma en waaruit blijkt dat een terugkeer van de jongere naar het onderwijs, bedoeld in de [artikelen 11a tot en met 11d van de Wet op het voortgezet onderwijs](#), te ontraden is, alsmede dat voortzetting van het programma bijdraagt aan de ontwikkeling van de jongere. Het tweede en derde lid zijn van toepassing.
- **Artikel 3b. Vervangende leerplicht laatste schooljaar**
 - 1. Op verzoek van de in [artikel 2, eerste lid](#), bedoelde personen kunnen burgemeester en wethouders van de gemeente waar de jongere als ingezetene in de basisadministratie persoonsgegevens is ingeschreven, toestaan dat de inschrijving van de jongere aan een school voor het laatste schooljaar, bedoeld in [artikel 3, eerste lid, onder a of b](#), wordt vervangen door de inschrijving als leerling van een instelling als bedoeld in [paragraaf 2a](#).

- 2. Het verzoek, bedoeld in het eerste lid, gaat vergezeld van plan van aanpak dat voorziet in een begeleidingsprogramma ten behoeve van de jongere dat is opgesteld door de instelling waar de jongere ingeschreven wenst te worden. Het begeleidingsprogramma bevat ten minste een beschrijving van de onderwijs- en vormingsdoelen, waaronder algemeen vormend onderwijs en op het beroep gericht onderwijs, alsmede de wijze waarop arbeid van lichte aard zal worden verricht, naast het volgen van onderwijs aan een instelling als bedoeld in [paragraaf 2a](#) doch niet in samenhang met het onderwijs. Indien het betreft een jongere, die ten tijde van de indiening van het verzoek een programma als bedoeld in [artikel 3a, eerste lid](#), volgt, gaat het verzoek tevens vergezeld van een verklaring van het hoofd van de school waar de jongere staat ingeschreven, waarin een overzicht is gegeven van de wijze waarop uitvoering is gegeven aan het programma en waaruit blijkt dat een terugkeer van de jongere naar het onderwijs, bedoeld in de [artikelen 11a tot en met 11d van de Wet op het voortgezet onderwijs](#), dan wel een voortgezette toepassing van [artikel 3a, eerste lid](#), te ontraden is.
- 3. Alvorens burgemeester en wethouder besluiten op het verzoek, bedoeld in het eerste lid, horen burgemeester en wethouder in elk geval:
 - a. degene die het verzoek heeft ingediend en de jongere zelf;
 - b. het hoofd van de school waar de jongere het laatst stond ingeschreven en het hoofd van de instelling waar de jongere ingeschreven wenst te worden, en
 - c. de instellingen van maatschappelijke zorg die reeds bij de begeleiding van de jongere betrokken zijn.
- 4. Burgemeester en wethouders besluiten binnen 4 weken na ontvangst van het verzoek, bedoeld in het eerste lid, en zenden binnen 2 weken na het nemen van het besluit daarvan afschrift aan de in [artikel 2, eerste lid](#), bedoelde personen.
- **Artikel 4. Begin en einde van de verplichting tot geregeld schoolbezoek**
 - 1. De verplichting om te zorgen, dat een jongere de school waar hij als leerling staat ingeschreven, geregeld bezoekt, begint op de dag waarop hij na inschrijving op die school kan plaats nemen, en eindigt tegelijk met de verplichting om te zorgen, dat hij als leerling van een school staat ingeschreven.
 - 2. Het schoolbezoek vindt geregeld plaats, zolang geen les of praktijktijd wordt verzuimd.
- **§ 2a. Kwalificatieplicht**
- **Artikel 4a. Inschrijving**
 - 1. De in [artikel 2, eerste lid](#), bedoelde personen zijn verplicht te zorgen dat de jongere overeenkomstig de bepalingen van deze paragraaf staat ingeschreven als leerling of deelnemer bij een school of instelling die volledig dagonderwijs, een bij de wet geregelde combinatie van leren en werken, dan wel een onderwijsprogramma als bedoeld in [artikel 25a, derde lid, onderdeel d, van de Wet op het voortgezet onderwijs](#) verzorgt en dat hij deze school of instelling na inschrijving geregeld bezoekt, als:
 - a. ten aanzien van de jongere de leerplicht, bedoeld in [paragraaf 2](#) van deze wet is geëindigd, en
 - b. de jongere geen startkwalificatie heeft behaald.
 - 2. De verplichting, bedoeld in het eerste lid, geldt niet ten aanzien van jongeren die in het bezit zijn van een getuigschrift of een schooldiploma praktijkonderwijs als bedoeld in [artikel 29a van de Wet op het voortgezet](#)

[onderwijs](#) en jongeren die een school voor speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs hebben bezocht als bedoeld in [artikel 2, tweede lid, onder j en n, van de Wet op de expertisecentra](#).

- 3. [Artikel 2, tweede lid](#), is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van de verplichtingen, bedoeld in het eerste lid.
 - 4. Als de inschrijving, bedoeld in het eerste lid, plaats vindt aan een andere school of instelling dan daarvoor door de jongere werd bezocht, wordt bij de inschrijving een van overheidswege verstrekt document of een bewijs van uitschrijving van een andere school of instelling overgelegd waarop de gegevens van de jongere betreffende zijn geslachtsnaam, voorletters, geboortedatum, geslacht en burgerservicenummer of bij gebreke daarvan zo mogelijk zijn onderwijsnummer zijn vermeld. Als de in [artikel 2, eerste lid](#), bedoelde personen bij de inschrijving aannemelijk hebben gemaakt dat zij geen burgerservicenummer of onderwijsnummer van de jongere kunnen overleggen, leggen zij het burgerservicenummer of onderwijsnummer van de jongere over aan de school zodra zij daarvan kennis hebben verkregen.
 - 5. Tot het tijdstip, bedoeld in [artikel XIa, vijfde lid, van de wet van 6 december 2001, Stb. 681, tot wijziging van enkele onderwijswetten in verband met de invoering van persoonsgebonden nummers in het onderwijs](#), kan, in afwijking van de eerste volzin van het vierde lid, inschrijving van een jongere als deelnemer aan een instelling plaatsvinden zonder overlegging van het onderwijsnummer en, indien de in [artikel 2, eerste lid](#), bedoelde personen aannemelijk maken dat zij geen burgerservicenummer van de jongere kunnen overleggen, eveneens zonder overlegging van het burgerservicenummer. Tot dat tijdstip is de tweede volzin van het vierde lid uitsluitend van toepassing met betrekking tot het burgerservicenummer.
 - 6. Het vierde en vijfde lid zijn van toepassing met ingang van het tijdstip van inwerkingtreding van [artikel IV van de wet van 6 december 2001, Stb. 681, tot wijziging van enkele onderwijswetten in verband met de invoering van persoonsgebonden nummers in het onderwijs](#).
- **Artikel 4b. Begin en einde verplichting tot inschrijving**

De verplichting, bedoeld in [artikel 4a, eerste lid](#), vangt aan direct na het einde van de leerplicht, bedoeld in [paragraaf 2](#) van deze wet, en eindigt zodra de jongere de leeftijd van 18 jaar bereikt of een startkwalificatie heeft behaald.

- **Artikel 4c. De invulling van de verplichting tot geregeld schoolbezoek**
 - 1. De jongere die als leerling of deelnemer van een school of instelling staat ingeschreven op grond van [artikel 4a, eerste lid](#), is verplicht het volledige onderwijsprogramma, het volledige programma van de combinatie leren en werken, respectievelijk het onderwijsprogramma, bedoeld in [artikel 25a, derde lid, onderdeel d, van de Wet op het voortgezet onderwijs](#), te volgen dat door die school of instelling wordt aangeboden.
 - 2. De jongere voldoet aan de verplichting, bedoeld in [artikel 4a, eerste lid](#), om de school of instelling na inschrijving geregeld te bezoeken, zolang hij geen les of praktijktijd verzuimt anders dan op een van de gronden, bedoeld in [artikel 11](#).
- **§ 3. Vrijstellingen**
- **Artikel 5. Gronden voor vrijstelling van inschrijving**

De in [artikel 2, eerste lid](#), bedoelde personen zijn vrijgesteld van de verplichting om te zorgen, dat een jongere als leerling van een school onderscheidenlijk een instelling staat ingeschreven, zolang

- a. de jongere op lichamelijke of psychische gronden niet geschikt is om tot een school onderscheidenlijk een instelling te worden toegelaten;
- b. zij tegen de richting van het onderwijs op alle binnen redelijke afstand van de woning - of, indien zij geen vaste verblijfplaats hebben, op alle binnen Nederland -gelegen scholen onderscheidenlijk instellingen waarop de jongere geplaatst zou kunnen worden, overwegende bedenkingen hebben;
- c. de jongere als leerling van een inrichting van onderwijs buiten Nederland staat ingeschreven en deze inrichting geregeld bezoekt.

• **Artikel 5a. Trekkend bestaan**

De in [artikel 2, eerste lid](#), bedoelde personen zijn vrijgesteld van de verplichting om te zorgen, dat een jongere als leerling van een school staat ingeschreven, zolang zij een bij algemene maatregel van bestuur te omschrijven trekkend bestaan leiden waarbij de jongere hen vergezelt. De algemene maatregel van bestuur kan bijzondere regelen bevatten betreffende de vrijstelling in verband met:

- a. de leeftijd van de jongere waarop de verplichting ingaat om te zorgen dat een jongere als leerling van een school staat ingeschreven;
- b. de omstandigheden waarin de personen bedoeld in de eerste volzin, verkeren die van invloed zijn op de bereikbaarheid van een passende school voor de jongere.

• **Artikel 6. Kennisgeving**

- 1. De in [artikel 2, eerste lid](#), bedoelde personen kunnen zich slechts beroepen op vrijstelling, indien zij aan burgemeester en wethouders van de gemeente waar de jongere als ingezetene in de basisadministratie persoonsgegevens is ingeschreven, hebben kennis gegeven, voor welke jongere en op welke grond zij daarop aanspraak menen te mogen maken.
- 2. Deze kennisgeving moet worden ingediend:
 - a. ten minste een maand voordat de jongere leerplichtig wordt, indien zij betrekking heeft op de aanvang van de leerplicht, en
 - b. zolang nadien aanspraak op vrijstelling wordt gemaakt, elk jaar opnieuw voor 1 juli.
- 3. Het tweede lid onder *b* is niet van toepassing, indien uit de in [artikel 7](#) bedoelde verklaring blijkt, dat de jongere nooit geschikt zal zijn een school onderscheidenlijk een instelling te bezoeken.

• **Artikel 7. Lichamelijke of psychische ongeschiktheid**

Een beroep op vrijstelling op grond van [artikel 5 onder a](#) kan slechts worden gedaan, indien bij de kennisgeving een verklaring van een door burgemeester en wethouders van de gemeente, waar de jongere als ingezetene in de basisadministratie persoonsgegevens is ingeschreven, aangewezen arts - niet zijnde de behandelende arts - of van een door hen aangewezen academisch gevormde of daarmee bij ministeriële regeling gelijkgestelde pedagoog of psycholoog is overgelegd, waaruit blijkt, dat deze de jongere niet geschikt achten om tot een school onderscheidenlijk een instelling te worden toegelaten. Deze verklaring mag niet ouder zijn dan drie maanden.

- **Artikel 8. Bedenkingen tegen richting van school**

- 1. Een beroep op vrijstelling op grond van [artikel 5 onder b](#) kan slechts worden gedaan, indien de kennisgeving de verklaring bevat, dat tegen de richting van het onderwijs op alle binnen redelijke afstand van de woning- of, bij het ontbreken van een vaste verblijfplaats, op alle binnen Nederland - gelegen scholen onderscheidenlijk instellingen waarop de jongere geplaatst zou kunnen worden, overwegende bedenkingen bestaan.
- 2. Deze verklaring is niet geldig, indien de jongere in het jaar, voorafgaande aan de dagtekening van de kennisgeving, geplaatst is geweest op een school onderscheidenlijk een instelling van de richting waartegen bedenkingen worden geuit.

- **Artikel 9. Bezoeken van school in buitenland**

Een beroep op vrijstelling op grond van [artikel 5 onder c](#) kan slechts worden gedaan, indien bij de kennisgeving een verklaring is overgelegd van het hoofd van de inrichting van onderwijs waaruit blijkt, dat de jongere als leerling van deze inrichting staat ingeschreven en haar geregeld bezoekt.

- **Artikel 10. Afschrijving**

Op verzoek van de in [artikel 2, eerste lid](#), bedoelde personen wordt een jongere binnen de in [artikel 3, eerste lid](#), en [artikel 4b](#) omschreven tijdvakken door het hoofd slechts van de lijst der leerlingen of deelnemers afgevoerd

- a. wegens inschrijving van de jongere op een andere school of instelling;
- b. wegens vrijstelling op een der gronden, genoemd in [artikel 5](#), nadat aan het hoofd gebleken is, dat aan de [artikelen 6 tot en met 9](#) is voldaan;
- c. wegens de vrijstelling, bedoeld in [artikel 5a](#) of [artikel 15](#).

- **Artikel 11. Gronden voor vrijstelling van geregeld schoolbezoek**

De in [artikel 2, eerste lid](#), bedoelde personen zijn vrijgesteld van de verplichting te zorgen dat de jongere de school waarop hij staat ingeschreven, geregeld bezoekt, en de leerplichtige jongere die de leeftijd van 12 jaren heeft bereikt alsmede de jongere die kwalificatieplichtig is, zijn vrijgesteld van de verplichting de school of de instelling geregeld te bezoeken, indien

- a. de school onderscheidenlijk de instelling is gesloten of het onderwijs is geschorst;
- b. bij of op grond van algemeen verbindende voorschriften het bezoeken van de school onderscheidenlijk de instelling is verboden;
- c. de jongere bij wijze van tuchtmaatregel tijdelijk de toegang tot de school onderscheidenlijk de instelling is ontzegd;
- d. de jongere wegens ziekte verhinderd is de school onderscheidenlijk de instelling te bezoeken;
- e. de jongere wegens vervulling van plichten voortvloeiend uit godsdienst of levensovertuiging verhinderd is de school onderscheidenlijk de instelling te bezoeken;
- f. de jongere vanwege de specifieke aard van het beroep van één van de in [artikel 2, eerste lid](#), bedoelde personen slechts buiten de schoolvakanties met hen op vakantie kan gaan;

- g. de jongere door andere gewichtige omstandigheden verhinderd is de school onderscheidenlijk de instelling te bezoeken.
- **Artikel 11a. Leeftijd leerling**
 - 1. De in [artikel 2, eerste lid](#), bedoelde personen zijn met betrekking tot de jongere die nog niet de leeftijd van zes jaar heeft bereikt, voor ten hoogste 5 uren per week vrijgesteld van de verplichting om te zorgen dat deze de school waarop hij staat ingeschreven, geregeld bezoekt. Van een beroep op deze vrijstelling wordt mededeling gedaan aan het hoofd.
 - 2. Naast de vrijstelling bedoeld in het eerste lid, kan het hoofd op verzoek van de in [artikel 2, eerste lid](#), bedoelde personen ten behoeve van de jongere bedoeld in het eerste lid, tot ten hoogste 5 uren per week vrijstelling verlenen van de verplichting om te zorgen dat deze de school waarop hij staat ingeschreven, geregeld bezoekt.

- **Artikel 12. Ziekte van leerling**

Een beroep op vrijstelling wegens ziekte van de jongere kan slechts worden gedaan, indien daarvan binnen twee dagen na het ontstaan van de verhindering aan het hoofd kennis is gegeven, zo mogelijk met opgave van de aard van de ziekte.

- **Artikel 13. Plichten voortvloeiend uit godsdienst of levensovertuiging**

Een beroep op vrijstelling wegens vervulling van plichten voortvloeiend uit godsdienst of levensovertuiging kan slechts worden gedaan indien daarvan uiterlijk twee dagen vóór de verhindering aan het hoofd kennis is gegeven.

- **Artikel 13a. Vakantie**

- 1. Een beroep op vrijstelling wegens vakantie van de jongere, bedoeld in [artikel 11, onder f](#), kan slechts worden gedaan indien het hoofd op verzoek van de in [artikel 2, eerste lid](#), bedoelde personen verlof heeft verleend dat de jongere voor de duur van het verlof de school onderscheidenlijk de instelling niet bezoekt.
- 2. Verlof als bedoeld in het eerste lid kan door het hoofd slechts eenmaal voor ten hoogste tien dagen per schooljaar worden verleend en kan geen betrekking hebben op de eerste twee lesweken van het schooljaar. Het verlof, bedoeld in de eerste volzin, kan aan de jongere die kwalificatieplichtig is slechts worden verleend tot een evenredig deel van het aantal dagen dat hij op grond van [artikel 4c](#) verplicht is onderwijs te volgen.

- **Artikel 13b. Kennisgeving bij beroep op vrijstelling**

Een beroep op vrijstelling wegens ziekte van de jongere, wegens vervulling van plichten voortvloeiend uit godsdienst of levensovertuiging wordt gedaan door middel van kennisgeving aan het hoofd door de in [artikel 2, eerste lid](#), bedoelde personen, tenzij de leerplichtige jongere of de jongere die kwalificatieplichtig is niet meer woonachtig is bij deze personen, in welk geval de kennisgeving wordt gedaan door de jongere zelf.

- **Artikel 14. Andere gewichtige omstandigheden**

- 1. Een beroep op vrijstelling wegens andere gewichtige omstandigheden bedoeld in [artikel 11 onder g](#) kan slechts worden gedaan, indien het hoofd op

verzoek van de in [artikel 2, eerste lid](#), bedoelde personen verlof heeft verleend, dat de jongere de school onderscheidenlijk de instelling tijdelijk niet bezoekt.

- 2. Indien geen verlof is gevraagd, kan het hoofd alsnog verlof verlenen, indien hem binnen twee dagen na het ontstaan van de verhindering de redenen daarvan worden medegedeeld.
- 3. Het hoofd kan ten aanzien van dezelfde jongere wegens de in het eerste lid bedoelde omstandigheden voor ten hoogste tien dagen per schooljaar verlof als bedoeld in dat lid verlenen. Indien het verlof ten aanzien van dezelfde jongere wordt gevraagd voor meer dan tien dagen per schooljaar, besluit de ambtenaar van de woongemeente van de jongere, het hoofd gehoord. Het verlof, bedoeld in de eerste volzin, kan aan de jongere die kwalificatieplichtig is slechts worden verleend tot een evenredig deel van het aantal dagen dat hij op grond van [artikel 4c](#) verplicht is onderwijs te volgen.

- **Artikel 15. Vrijstelling wegens het volgen van ander onderwijs**

In andere gevallen dan genoemd in [artikel 5](#) kunnen burgemeester en wethouders op grond van bijzondere omstandigheden vrijstelling verlenen van de in [artikel 4a](#) opgelegde verplichtingen, indien wordt aangetoond, dat de jongere op andere wijze voldoende onderwijs geniet.

- **§ 4. Toezicht op de naleving van de wet**

- **Artikel 16. Leerplichtambtenaren**

- 1. Het toezicht op de naleving van deze wet anders dan door de hoofden is opgedragen aan burgemeester en wethouders. Zij wijzen daartoe een of meer ambtenaren aan.
- 2. Alvorens hun ambt te aanvaarden, leggen deze ambtenaren in handen van de burgemeester de eed of de belofte af, waarvan het formulier bij ministeriële regeling wordt vastgesteld.
- 3. Deze ambtenaren zijn bevoegd hun taak uit te oefenen ten aanzien van leerlingen die in Nederland woon- of verblijfplaats hebben.
- 4. Burgemeester en wethouders stellen een instructie vast voor deze ambtenaren, die ten minste bevat:
 - a. de wijze waarop de ambtenaren aan de in de [artikelen 14, derde lid](#), [22](#) en [23](#) bedoelde taken uitvoering geven;
 - b. de wijze waarop de gevallen van schoolverzuim die ter kennis van de gemeente worden gebracht, worden behandeld;
 - c. de wijze waarop de ambtenaren bij de uitvoering van hun taken overleg plegen en samenwerken met hun ambtgenoten van de omliggende gemeenten;
 - d. de aanwijzing van de diensten en instellingen waarmee de ambtenaren bij de uitvoering van hun taken dienen samen te werken.
- 5. De ambtenaren, bedoeld in het eerste lid, tweede volzin, zijn belast met de opsporing van de bij deze wet strafbaar gestelde feiten, onverminderd [artikel 141 van het Wetboek van Strafvordering](#).

- **Artikel 16a. Inspectie van het onderwijs**

Het toezicht op de naleving van deze wet door de hoofden is opgedragen aan de Inspectie van het onderwijs.

- **Artikel 17. Gemeenschappelijke regeling betreffende toezicht**

Gemeenschappelijke regelingen betreffende het toezicht op de naleving van deze wet, alsmede wijziging of intrekking daarvan, worden mede ter kennis gebracht van Onze minister en van de hoofden in de gemeenten die bij de regeling zijn aangesloten.

- **Artikel 18. Kennisgeving in- en afschrijvingen**

- 1. De hoofden geven aan burgemeester en wethouders binnen zeven dagen kennis van de in- en afschrijving van leerlingen ten aanzien van wie deze wet van toepassing is. Een beslissing tot verwijdering van een leerling wordt terstond gemeld.
- 2. Indien de jongere geen volledig onderwijsprogramma volgt, geeft het hoofd van een instelling aan burgemeester en wethouders bericht van het programma van de combinatie leren en werken, bedoeld in [artikel 4c, eerste lid](#), dat door de jongere wordt gevolgd.
- 3. De hoofden geven aan burgemeester en wethouders en aan de ambtenaar alle inlichtingen die deze in verband met de uitvoering van deze wet verlangen.
- 4. In de kennisgeving, bedoeld in het eerste lid, en in de mededeling, bedoeld in het tweede lid, vermeldt het hoofd zo mogelijk mede het burgerservicenummer of onderwijsnummer van de jongere.
- 6. Indien burgemeester en wethouders van de gemeente waar de leerling woon- of verblijfplaats heeft hun bevoegdheden op grond van deze wet hebben ondergebracht in een gemeenschappelijke regeling als bedoeld in [artikel 1, eerste lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen](#), vindt de informatieverstrekking door de hoofden, bedoeld in dit artikel, plaats aan het orgaan dat daartoe volgens die gemeenschappelijke regeling is aangewezen.

- **Artikel 18a. Overgangsbepaling kennisgeving in- en afschrijvingen primair onderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs [Treedt in werking op een nader te bepalen tijdstip]**

Tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip wordt in [artikel 18, vijfde lid](#), voor «school als bedoeld in [artikel 1, onderdeel b, subonderdeel 1](#),» gelezen: dagschool voor voortgezet onderwijs.

- **Artikel 19. Controle absoluut schoolverzuim door burgemeester en wethouders**

Burgemeester en wethouders controleren, of de jongeren die als ingezetene in de basisadministratie persoonsgegevens zijn ingeschreven en nog leerplichtig of kwalificatieplichtig zijn, overeenkomstig de bepalingen van deze wet als leerling of deelnemer staan ingeschreven.

- **Artikel 20 [Vervallen per 01-10-1994]**

- **Artikel 21. Decentrale kennisgeving relatief verzuim**

- 1. Indien een ingeschreven leerling van een school ten aanzien van wie deze wet van toepassing is, niet zijnde een dagschool voor voortgezet onderwijs als bedoeld in [artikel 1, onderdeel b, subonderdelen 1 en 2](#), zonder geldige reden les- of praktijktijd heeft verzuimd en dit verzuim gedurende een periode van vier opeenvolgende lesweken in totaal zestien uren les- of praktijktijd bedraagt, geeft het hoofd van de school hiervan onverwijld kennis aan burgemeester en wethouders van de gemeente waar de leerling woon- of verblijfplaats heeft.
- 2. In de kennisgeving, bedoeld in het eerste lid, vermeldt het hoofd zo mogelijk mede het burgerservicenummer of onderwijsnummer van de jongere.

- 3. Indien burgemeester en wethouders van de gemeente waar de leerling woon- of verblijfplaats heeft hun bevoegdheden op grond van deze wet hebben ondergebracht in een gemeenschappelijke regeling als bedoeld in [artikel 1, eerste lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen](#), vindt de kennisgeving, bedoeld in het eerste lid, plaats aan het orgaan dat daartoe volgens die gemeenschappelijke regeling is aangewezen.
- **Artikel 21a. Centrale kennisgeving relatief verzuim**
 - 1. Indien een ingeschreven leerling van een dagschool voor voortgezet onderwijs als bedoeld in [artikel 1, onderdeel b, subonderdelen 1 en 2](#), zonder geldige reden les- of praktijktijd heeft verzuimd en dit verzuim gedurende een periode van vier opeenvolgende lesweken in totaal zestien uren les- of praktijktijd bedraagt, geeft het hoofd van de school hiervan onverwijld kennis aan Onze minister, zo mogelijk onder opgave van de reden die naar zijn oordeel ten grondslag ligt aan het verzuim.
 - 2. Indien een ingeschreven leerling van een instelling als bedoeld in [artikel 1, onderdeel c](#), zonder geldige reden gedurende een periode van vier opeenvolgende lesweken in totaal zestien uren van de lestijd heeft verzuimd, geeft het hoofd van de instelling hiervan onverwijld kennis aan Onze minister, zo mogelijk onder opgave van de reden die naar zijn oordeel ten grondslag ligt aan het verzuim.
 - 3. Onze minister neemt de op grond van dit artikel door het hoofd verstrekte gegevens van de betrokken leerling op in het meldingsregister relatief verzuim.
 - 4. Onze minister bericht burgemeester en wethouders van de gemeente waar de betrokken leerling woon- of verblijfplaats heeft onverwijld na de kennisgeving, bedoeld in het eerste en tweede lid, dat een zodanige kennisgeving heeft plaatsgevonden.
 - 5. Onze minister verstrekt uit het meldingsregister relatief verzuim aan het betrokken hoofd van de school en aan burgemeester en wethouders van de gemeente waar de betrokken leerling woon- of verblijfplaats heeft de ter zake van die leerling geregistreerde gegevens.
 - 6. Burgemeester en wethouders van de gemeente waar de betrokken leerling woon- of verblijfplaats heeft melden aan Onze minister telkens de status van de behandeling van het ter zake van die leerling gemelde verzuim.
 - 7. Onze minister neemt de op grond van dit artikel door burgemeester en wethouders verstrekte gegevens op in het meldingsregister relatief verzuim.
 - 8. Het betrokken hoofd van de school en burgemeester en wethouders van de gemeente waar de betrokken leerling woon- of verblijfplaats heeft, zijn bevoegd het meldingsregister relatief verzuim te raadplegen voor zover het betreft de ter zake van die leerling geregistreerde gegevens.
 - 9. Het hoofd kan de gegevens, bedoeld in het derde lid, verstrekken aan burgemeester en wethouders van de gemeente waar de betrokken leerling woon- of verblijfplaats heeft.
 - 10. Bij de verwerking van gegevens, bedoeld in dit artikel, wordt het persoonsgebonden nummer van de betrokken leerling gebruikt.
 - 11. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de wijze van de verstrekking van gegevens op grond van het eerste, tweede en zesde lid en wordt een nadere specificatie gegeven van de gegevens die op grond van het eerste, tweede en zesde lid worden verstrekt.
 - 12. De gegevens die worden verstrekt op grond van het eerste en tweede lid kunnen persoonsgegevens als bedoeld in [artikel 16 van de Wet bescherming](#)

[persoonsgegevens](#) omvatten, met uitzondering van gegevens over ras, politieke gezindheid, seksueel leven of het lidmaatschap van een vakvereniging, voor zover deze persoonsgegevens noodzakelijk zijn met het oog op de informatieverstrekking over de achtergronden van het relatief verzuim.

- 13. Indien burgemeester en wethouders van de gemeente waar de leerling woon- of verblijfplaats heeft hun bevoegdheden op grond van deze wet hebben ondergebracht in een gemeenschappelijke regeling als bedoeld in [artikel 1, eerste lid, van de Wet gemeenschappelijke regelingen](#) en daarvan mededeling hebben gedaan aan Onze minister, komen hun rechten en verplichtingen als bedoeld in dit artikel toe aan het orgaan dat daartoe volgens die gemeenschappelijke regeling is aangewezen.

- **Artikel 21b. Overgangsbepaling kennisgeving relatief verzuim primair onderwijs en (voortgezet) speciaal onderwijs**

Tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip wordt in [artikel 21, eerste lid](#), voor «niet zijnde een school als bedoeld in [artikel 1, onderdeel b, subonderdelen 1 en 2](#)» gelezen «niet zijnde een dagschool voor voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 1, onderdeel b, subonderdeel 1, of een school als bedoeld in artikel 1, onderdeel b, subonderdeel 2» en wordt in [artikel 21a, eerste lid](#), voor «een ingeschreven leerling van een school als bedoeld in artikel 1, onderdeel b, subonderdelen 1 en 2» gelezen: een ingeschreven leerling van een dagschool voor voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 1, onderdeel b, subonderdeel 1, of een school als bedoeld in artikel 1, onderdeel b, subonderdeel 2.

- **Artikel 22. Onderzoek door leerplichtambtenaar**

- 1. Indien blijkt, dat een leerplichtige of kwalificatieplichtige jongere niet als leerling of deelnemer staat ingeschreven, zonder dat een grond voor vrijstelling aanwezig is, of indien een kennisgeving is ontvangen, als bedoeld in [artikel 21](#), of bericht van een kennisgeving is ontvangen als bedoeld in [artikel 21a, vierde lid](#), stelt de ambtenaar vanwege burgemeester en wethouders een onderzoek in. Hij hoort de in [artikel 2, eerste lid](#), bedoelde personen en tracht hen ertoe te bewegen hun verplichtingen na te komen.
- 2. Blijkt aan de ambtenaar dat de in [artikel 2, eerste lid](#), bedoelde personen weigeren de jongere als leerling van een school onderscheidenlijk als deelnemer bij een instelling te laten inschrijven, zonder dat zij op grond van [artikel 5, 5a](#) of [15](#) van deze verplichting zijn vrijgesteld, of dat zij niet zorgen, dat de leerplichtige jongere de school of de jongere die kwalificatieplichtig is de school of instelling geregeld bezoekt, zonder dat zij op grond van [artikel 11](#) van deze verplichting zijn vrijgesteld, dan zendt hij proces-verbaal van zijn bevindingen aan de officier van justitie.
- 3. Blijkt aan de ambtenaar, dat de leerplichtige jongere die de leeftijd van 12 jaren heeft bereikt of de jongere die kwalificatieplichtig is het onderwijs aan de school of aan de instelling niet geregeld volgt zonder dat de jongere op grond van [artikel 11](#) van deze verplichting is vrijgesteld, dan hoort hij de jongere en tracht hem ertoe te bewegen zijn verplichtingen na te komen. Indien blijkt dat de leerplichtige jongere die de leeftijd van 12 jaren heeft bereikt, of de jongere die kwalificatieplichtig is, weigert deze verplichtingen na te komen, zendt de ambtenaar proces-verbaal van zijn bevindingen aan de officier van justitie.
- 4. Indien een onderwijsvoorziening niet langer een school is als bedoeld in [artikel 1, onderdeel b, subonderdeel 3](#), onderzoekt de ambtenaar binnen vier

weken nadat de ouders hiervan op de hoogte zijn gesteld, of de in [artikel 2, eerste lid](#), bedoelde personen de jongere bij een school hebben ingeschreven dan wel of een grond voor vrijstelling aanwezig is. Indien geen sprake is van een inschrijving bij een school dan wel een vrijstelling als bedoeld in [artikel 5, 5a](#) of [15](#), wijst hij onverwijld de in [artikel 2, eerste lid](#), bedoelde personen op de verplichting, bedoeld in dat artikel. Indien de jongere niet binnen vier weken nadat de ambtenaar de in de vorige volzin bedoelde personen op hun verplichting heeft gewezen op een school staat ingeschreven en geen sprake is van een vrijstelling als bedoeld in [artikel 5, 5a](#) of [15](#), zendt de ambtenaar proces-verbaal van zijn bevindingen aan de officier van justitie.

- 5. Indien de in [artikel 2, eerste lid](#), bedoelde personen reeds eerder zijn veroordeeld wegens het niet nakomen van de verplichtingen, opgelegd in [artikel 2, eerste lid](#), of [artikel 4a](#), zendt de ambtenaar een afschrift van het proces-verbaal aan de raad voor de kindbescherming.

- **Artikel 23. Overtreding arbeidsverbod**

Indien aan het hoofd of aan de ambtenaar blijkt, dat een jongere in strijd met de terzake geldende voorschriften arbeid verricht, geven zij hiervan terstond kennis aan een daartoe door Onze Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aangewezen onder hem ressorterende ambtenaar.

- **Artikel 24. Bevoegdheden politie**

Ambtenaren van politie, aangesteld voor de uitvoering van de politietaak, zijn bevoegd een jongere die zij onder schooltijd op een voor het publiek toegankelijke plaats aantreffen, te brengen naar het hoofd van de school waarop de jongere als leerling staat ingeschreven. [Afdeling 5.3 van de Algemene wet bestuursrecht](#) is niet van toepassing.

- **Artikel 25. Jaarverslag gemeente en verstrekking statistische gegevens**

- 1. Burgemeester en wethouders brengen jaarlijks vóór 1 oktober verslag uit aan de raad over het in het laatst afgesloten school- of cursusjaar in de gemeente gevoerde beleid inzake de handhaving van de leerplicht en de kwalificatieplicht en de resultaten daarvan.
- 2. Burgemeester en wethouders doen jaarlijks een opgave aan Onze minister van de omvang en behandeling van het aan hen gemelde schoolverzuim in hun gemeente.
- 3. Het hoofd doet jaarlijks een opgave aan Onze minister van de omvang van het schoolverzuim aan zijn school of instelling.

- **§ 5. Sanctiebepalingen**

- **Artikel 26. Strafbedreiging verantwoordelijke personen**

- 1. De in [artikel 2, eerste lid](#), bedoelde personen die de in [artikel 2, eerste lid](#), of [artikel 4a](#) opgelegde verplichtingen niet nakomen, worden gestraft met hechtenis van ten hoogste een maand of geldboete van de tweede categorie.
- 2. De leerplichtige jongere die de leeftijd van 12 jaren heeft bereikt of de jongere die kwalificatieplichtig is, die de verplichting tot geregeld volgen van het onderwijs niet nakomt, wordt gestraft met een hoofdstraf als genoemd in [artikel 77h, eerste lid, onderdeel b, van het Wetboek van Strafrecht](#), met dien verstande dat de geldboete een geldboete van de tweede categorie is.

- **Artikel 27. Bestuurlijke boete hoofd**

Onze minister dan wel, voor zover het betreft het onderwijs op het gebied van de landbouw en de natuurlijke omgeving, Onze Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, kan een bestuurlijke boete van ten hoogste 1 000 euro per overtreding, met een maximum van 100 000 euro per schooljaar, opleggen aan het hoofd dat:

- a. in strijd handelt met [artikel 13a, tweede lid](#), of [artikel 14, derde lid, eerste volzin](#),
 - b. niet voldoet aan een der verplichtingen, opgelegd in de [artikelen 18, 21 en 21a](#), of
 - c. bij de uitvoering van deze wet onjuiste of onvolledige inlichtingen verstrekt.
- **Artikel 28. Overtreding**

De bij deze wet strafbaar gestelde feiten worden beschouwd als overtredingen.

- **§ 6. Slot- en overgangsbepalingen**

- **Artikel 29. Nadere voorschriften**

- 1. Bij ministeriële regeling worden nadere voorschriften gegeven voor de uitvoering van deze wet en worden de modellen vastgesteld van de kennisgevingen en mededelingen, bedoeld in de [artikelen 6, 18, 21 en 25, tweede en derde lid](#). Bij deze regeling kan tevens worden bepaald dat de in [artikel 25, tweede of derde lid](#), bedoelde opgave niet wordt gedaan aan Onze minister maar aan het Centraal Bureau voor de Statistiek.
- 2. De formulieren van de kennisgevingen en mededelingen, bedoeld in de [artikelen 6, 18 en 21](#) zijn voor de belanghebbenden kosteloos ter gemeentesecretarie verkrijgbaar. De formulieren voor de opgaven van gegevens ten behoeve van statistisch onderzoek als bedoeld in [artikel 25, tweede en derde lid](#), worden door het Rijk verstrekt.